

Onze mondelinge verklaring bestaat uit drie onderdelen. Allereerst vatten we samen waarom Shell's reclame met "CO2-compensatie" misleidend is; ten tweede herhalen we de argumenten die Shell in deze zaak en in eerdere zaken ter verdediging van haar advertenties heeft aangevoerd en laten we zien hoe deze feitelijk onjuist zijn. Tot slot tonen we aan dat de recente uitspraak van de Rechtbank Den Haag tegen Shell ons standpunt verder versterkt.

("CO2-neutraal rijden" is onmogelijk: het kan niet waarmaken wat het belooft)

In wezen moet de Reclame Code Commissie twee vragen in overweging nemen: ten eerste, wat is de indruk die de reclame van Shell wekt bij de consument? En ten tweede, is die indruk feitelijk juist?

Het antwoord op de eerste vraag is helder: Shell's promotie van het product "CO2-compensatie" wekt bij de consument de indruk dat de CO2-uitstoot van het rijden met fossiele brandstoffen wordt geneutraliseerd. Dit kan niet controversieel zijn, want het is wat Shell expliciet beweert: dat betalen voor "CO2-compensatie" de consument "CO2-neutraal laat rijden".

Wat is de betekenis van de term "neutraal"? Het Science Based Targets Initiative, de meest gerenommeerde en gezaghebbende richtlijn voor klimaatactie door bedrijven, definieert het als volgt: "Neutraliseren is iets ineffectief of onschadelijk maken door een tegengestelde kracht of effect toe te passen." "CO2-neutraal rijden" betekent dus dat de schade die wordt veroorzaakt door de CO2-uitstoot als gevolg van het rijden met fossiele brandstoffen onschadelijk wordt gemaakt. Met andere woorden, "CO2-neutraal rijden" betekent rijden zonder klimaatschade te veroorzaken door CO2-uitstoot.

Dit brengt ons bij de tweede vraag: is de indruk die de advertentie wekt feitelijk juist? In ons geval komt dit neer op de vraag: is het daadwerkelijk zo dat consumenten die betalen voor "CO2-compensatie" rijden zonder klimaatschade te veroorzaken? Uit onze klacht is gebleken dat dit niet het geval is - "CO2-neutraal rijden" is onmogelijk. Een uitgebreid onderzoek van de relevante academische literatuur heeft aangetoond dat de wetenschap en ook de praktijk de bewering van Shell niet ondersteunen: bos-gebaseerde "compensatie" projecten slagen er niet in de schade veroorzaakt door CO2-vervuiling van fossiel brandstofgebruik te neutraliseren.

Dit betekent dat het product "CO2-compensatie" niet kan waarmaken wat het aan de consument belooft. De indruk die de reclame wekt bij de consument is in strijd met de feiten. Bijgevolg is de promotie van het product "CO2-compensatie" misleidend. Wij zullen nu ingaan op de argumenten die Shell in deze zaak en in eerdere zaken heeft aangevoerd ter verdediging, en samenvatten waarom deze feitelijk onjuist zijn.

(Shell's promotie van "CO2-compensatie" is controversieel, en in strijd met gezaghebbend beleid inzake klimaatactie door bedrijven)

De meest gezaghebbende instanties inzake klimaatactie door bedrijven zijn het erover eens: bedrijven mogen niet beweren dat compensaties hun emissies kunnen neutraliseren. Het Science Based Targets Initiative (SBTi) verbiedt expliciet om "compensaties" mee te tellen voor het bereiken van de emissiedoelstellingen van bedrijven.¹

Wij hebben aangetoond dat de "voluntary carbon market" niet gereguleerd is en geen onafhankelijk toezicht kent. In de relevante beleidsdocumenten worden de klimaatvoordelen van de "voluntary carbon market" als zeer controversieel beschouwd. Dit wordt bijvoorbeeld geïllustreerd door het eindrapport van Mark Carney's "Taskforce on Scaling Voluntary Carbon Markets", dat Shell als gezaghebbend aanhaalt in hun verweer. Dit rapport bevestigt in wezen de bevindingen in onze klacht.

Voorts hebben wij aangetoond dat bos-gebaseerde "voluntary carbon credits" van de organisatie Verra, waarvan Shell gebruik maakt, als bijzonder controversieel worden beschouwd. Dit wordt bevestigd door talrijke academische artikelen en mediaberichten, waarvan het meest recente

---

¹ Science Based Targets Initiative (SBTi), "SBTi Criteria and Recommendations" (2021) TWG-INF-002, Version 4.2, C.12 <<https://sciencebasedtargets.org/resources/files/SBTi-criteria.pdf>> accessed 16 June 2021.

schandaal slechts enkele weken geleden werd onthuld door een onderzoek van de Guardian.² Dat de Gold Standard Foundation, een belangrijke en gerenommeerde concurrent van Verra, altijd heeft geweigerd carbon credits uit bos-gebaseerde compensatieprojecten te verifiëren, is dan ook veelzeggend.³ "Voluntary carbon credits" zijn derhalve zeer controversiële instrumenten die de "carbon neutrality"-claims van Shell niet rechtvaardigen.

(Shell schendt de industriestandaarden die het zelf aanhaalt / Shell's wettelijke verplichting om consumenten niet te misleiden geldt ongeacht wat andere adverteerders doen)

Wij hebben ook aangetoond dat de promotie door Shell van "CO2-compensatie" in strijd is met precies die internationale industriestandaarden waarnaar Shell in haar verweer verwijst, namelijk de ISO 14021 en de PAS 2060. We zullen slechts één illustratief punt herhalen: de PAS 2060 stelt expliciet dat "this specification does not make provision for a declaration of the achievement of carbon neutrality solely through offsetting".⁴ Aan deze eis wordt niet voldaan door het product "CO2-compensatie" van Shell, dat, zoals Shell verklaart, uitsluitend is gebaseerd op "compensatie" door middel van "voluntary carbon credits". Bijgevolg voldoet Shell's product "CO2-compensatie" niet aan de eisen van de PAS 2060. Hetzelfde geldt voor de ISO 14021.

Tenslotte heeft Shell getracht haar promotie van "CO2-compensatie" te verdedigen door te beweren - om het enigszins gechargeerd te zeggen - dat "iedereen het doet". Daartoe heeft zij een lange lijst van andere bedrijven gegeven die soortgelijke "compensatieclaims" maken. Het is duidelijk dat dit verweer moet falen: de wettelijke verplichting van Shell om de consument niet te misleiden geldt ongeacht of andere adverteerders de regel ook overtreden.⁵

Samenvattend: de argumenten die Shell in deze en in eerdere zaken aanvoerde ter verdediging van haar reclame-uitingen zijn feitelijk onjuist: Shells promotie van het product "CO2-compensatie" is op geen enkele grond verdedigbaar en is dus misleidend. Deze conclusie vindt verdere steun in het recente vonnis in de zaak Milieudefensie tegen Shell, dat wij nu kort zullen bespreken.

(Rechtbank Den Haag: Shell is wettelijk verantwoordelijk voor uitstoot van consumenten)

Twee maanden geleden oordeelde de rechtbank Den Haag dat Shell haar uitstoot in 2030 met 45% moet hebben verminderd, in lijn met de doelstellingen van het klimaatakkoord van Parijs. Volgens de rechter is Shell verantwoordelijk voor alle emissies die voortkomen uit de waardeketen van het bedrijf, inclusief die van eindgebruikers.⁶ Dit heeft ten minste twee belangrijke juridische implicaties voor onze zaak:

Ten eerste oordeelde de rechtbank dat Shell onderworpen is aan een "zwaarwegende inspanningsverplichting", hetgeen betekent dat Shell alles in het werk moet stellen om de emissies van eindgebruikers zoals consumenten, te verminderen. Het afschilderen van het voortgezette gebruik van fossiele brandstoffen als normaal en ongevaarlijk, hetgeen de reclameslogan "Rij CO2 neutraal" in de hand werkt, bewerkstelligt het tegenovergestelde. De reclame van Shell is dus in strijd met haar wettelijke verplichtingen.

Ten tweede is het, gezien de wettelijke verantwoordelijkheid van Shell voor het verminderen van de emissies van eindgebruikers, misleidend om in reclame te suggereren dat het aan de consument zou zijn om emissies te "neutraliseren". In de Green Guides van de Amerikaanse Federal Trade Commission, die een wereldwijde autoriteit op het gebied van groene marketingclaims zijn, wordt uitdrukkelijk gesteld dat het misleidend is om "compensatie" te promoten als de adverteerder al

---

² 'Offsets being used in Colombia to dodge carbon taxes – report' (The Guardian, 20 June 2021) <<https://www.theguardian.com/environment/2021/jun/30/offsets-being-used-in-colombia-to-dodge-carbon-taxes-report-aoe>> accessed 7 July 2021.

³ 'What is The Gold Standard's position on REDD+?' <<https://www.goldstandard.org/resources/faqs>> accessed 7 July 2021.

⁴ PAS 2060:2014, 1.

⁵ ECLI:NL:RBDHA:2021:5339, 4.4.49.

⁶ ECLI:NL:RBDHA:2021:5339, 4.4.24.

aan een overeenkomstige wettelijke verplichting is onderworpen.⁷ In het licht van de recente uitspraak van de Rechtbank Den Haag is het dus temeer duidelijk dat Shell haar wettelijke verplichtingen schendt door "CO2-compensatie" te promoten.

Concluderend: onze klacht heeft aangetoond dat wetenschap en praktijk de claims die Shell in haar reclame maakt niet ondersteunen; "CO2-neutraal rijden" is onmogelijk en het tegenovergestelde beweren is misleidend. Wij vragen de Reclame Code Commissie dienovereenkomstig te beslissen.

---

⁷ Federal Trade Commission, Guides for the Use of Environmental Marketing Claims [2012] § 260.5.c.